

Константин ЕРЕМЕЕВ,

«Сыл бастык корреспондента»:

«ЭТИН ЭТЭРИН КЭТЭНИМИЭХХЭ!»

Бэйэни салайыныыга киирдэбит диір кэмнэригэр федеральной сулууспалар элбээн, бу бизнэс, ол эйэһэ дэһэн, үрдүкү федеральной быһаас күүһүн-уобун көрдөрөн эрэр. «Нам улууһа» муниципальной тэриллии гражданскай оборонага уонна ыксаллаах быһыыга-майгыга уонна айылбаа кэбээһинэри туоратыы дьыалаларыгар управлениетын начальнига ис сулууспа майора Колпашиников И. В. ахсынньы 20 күнүгэр 2004 сыллаагы отчуотун ыспыраакатын билестим. Аата-суола уһуна бэрт, онон кылгатын «МЧС» дээн ааттыаха. Ааспыт 2003 сылга улуус үрдүнэн 19 баһаар буолбут, хоромньута 35000 солк. сыаналаммыт.

Быйыл 2004 сылга 25 баһаар регистрацияламмыт, хоромньута 159658 солк. тийбит. Мантан 9 баһаар Нам селотугар бэлиэтэммит. Бу «Ленагаз» ОАО гараһа умайтан улахан ороскуот 137000 солк. тахсыбыт. Хамааттаа полислиника филиала умайтан баһыһа-ларга 22658 солк. сүтүктэммиттэр. Онтон атын 23 баһаар ороскуота аарыллыбатах. Кыра овордот уотунан оонньообуттарыттан 5 дэриэбинэ холбоон 31 тн. от умайбыт, 3 чааһынай гаражка, ювелирнай «Киэргэ» сыаха, 3 кладовка уот тура сылдыбыт, 2 чааһынай баанык оһоһуттан умайбыт, 3 овордот дьэ, 2 чааһынай квартира уоттан эмсэһэлэбит. Отчуоттан көстөрүнэн баһаар садаланыыта үксэ мэник овордот уонна хаһаайына көрбөтөх, уларыттах электрорпроводтартан буолар эбит. Чааһынай бас билии умайыта, холобура, баанык, гараж, от, сайылык, овордот да дьыалар ороскуоттара, төһөтө-харчыта отчуоттамат эбит.

Ити баһаар страховкалааһын мөлтөүттэн, ирдэмтэттэн буолуон сөп. Онон чааһынай бас билигэр, бэйэ сэрэхтэн, сүрэхтэн, быраабыланы тутуһан уоту-күһү туттан, овордотун буойан сэрэтэр үлэни дьэ иһинэн, дьэ кэргэн баһылыга ыттыаһына табыллар. Аны госпжнадэр 2004 сылга ыппыт үлэтин көрүөххэ. Чааһынай дьыалэри уонна элбэх квартиралаах дьон овордот дьыалэри бэрэбиэркэлээһингэ 1383 дьыалэ былааннаах бэрэбиэркэни ыппыттар. Улууска 21 дэриэбинэ баар. Отчуоттар 7-8 дэриэбинэ профилактическай үлэ барыт курдук. Баһаартан куттал суох буолуотун тутуһар быраабыланы кэспит, толорботох 63 киһини мээрэлээбиттэр. Ол иһинтэн 35 киһи доһунастаах төрилтэ салайааччыта, 28 киһи нэһилиэк олохтооһо түбөспит. 74 төрилтэ үлэлирин тохтоппуттар. Бу дьыалэни кумааһынан сэрэтэн, тохтооту буолар. МЧС өттүттэн сэрэтии-такайы үлэти төрилтэлэргэ барарын үрдүнэн, төрилтэлэр салайааччылар холкулар, буруйдаах «остуорас» көстүөҕө дии саньылылар. Төрилтэ дьыалэтигэр баһаар барар куттала баарын, бэчээттээх кумааһына суруллан, ыһыллан, үлэтин тохтоотуругар модьуйуллубут бириэһини истибэһэ үлэли олоролдор. Барытыгар харчы суох ааттырар.

Үрдүкү тойотторбут Москвага эбиэттээн кэлэр аатыраллар. Аны туран ити уһун кинг ааттаах төрилтэбит дьыалэ-уота, базата быстар мөлтөх. Баһаарынай массыналар эргэрэн, ыксаллаах, ыктарылаах кэмгэ киһи эрэммэт техникалара. Намтан 37 км. ыраах Уедэйгэ түргэнник тийэн баһаары умулларга МЧС дээн аат да көмөлөһө суоҕа. I Хомуустааха муниципальной баһаарынай этэрээт төрилтэлэр наадатын туһунан ханна эмэ алдархайдаах баһаар буоллаһына санаан аһаллар. Онон нэһилиэһи үһүйээн, номох курдук истэр. Иккисини этэстээх 12-16 квартиралаах мас дьыалэр улуус үрдүнэн, үксэ биір бириэмэҕэ тутуллан бары эргэрдилэр, саһырдылар. Онно эбии 4-түү квартиралаах урут совхоз садаланыытыгар тутуллубут дьыалэр, кур бэйэлэрэ кубулуйбакка, капиталнай өрөмүөнэ суох турдахтара. Бу дьыалэр бары электрорпроводтара эргэрэн, хос-хос кумааһынан обуйдаммыт истинэн быһыһынан провод барар буолан кутталлаахтар. Анал электромонтердары үөрэтэн, проводтары санардыы үлэтин күөкэ ыгыаха. Кэһэн уларытан биэрэр төрилтэ көстүө суоҕа. Били этэргэ дьылы, бэйэбитин бэйэбит дьыалэнан, электроркуот кутталыттан тахсыаһытын сөп. Онно сөптөөх, көнүлүлээх электроркуот элбэтэн, тариф, расценка олохтооһа.

Үлэ ити баар. Баһаар алдархайа үксэ бэйэбит буруйбутунан тахса турар. Сыл айы оро уонна электрорпровод дээн буолар. Дьыала ахкаастанар, буруйдаах көстүбэт. Этэргэ дьылы оро буойуллубат, провод сыаната ыраахан дээн буолар.

БАҺААР АЛДАРХАЙА ААННААБАТЫН ТУБУГАР СЭРГЭХ БУОЛУН, БАРЫ ЭТЭННЭ ОЛОРУОБУН!

Ветераннар сэбиэттэригэр

ҮЛЭ «ҮЧҮГЭЙИНЭН» СЫАНАЛАННА

Ааспыт нэдиэлэҕэ улуус ветераннар сэбиэтин чилиэнэри уонна нэһиликтэр ветераннар сэбиэттэрин председателлэрэ түмсүүлээх муньах буолан ааста. Ветераннар муньахтарыгар сүрүн болпуруоһунан 2004 сылга ытыллыбыт үлэ отчуотун истин уонна дьүүлэһин, сыана быһыы буолла. Итин тэнгэ Хамаатта уонна Бөтүг нэһиликтэрин ветераннар сэбиэттэрэ ыппыт үлэлэрин тустарынан отчуоттаатылар.

Муньаха улуус баһылыга Д.П. Корякин, кини солбуйааччыта М.Д. Кокарева, улуус муньаһын председателэ Н.Н. Баишев о.д.а. дьаһалта эһиэттээх үлэнигэрэ кытыннылар. Ветераннар сэбиэттэрин үлэтин туһунан отчуоту председателэ М.В. Петрова овордот. Отчуотка Улуу Кыайыы 60 сылынан сибээстэн ытыллыбыт үлэлэр толору сырдаттылынылар. Итин тэнгэ кэлэр өттүгэр үлэлэр былааннара торумнаһылар. Маны тэнгэ сэбиэт ревизионнай комиссиятын председателэ П.Х. Прокопьев киирбит үбү туһаны туһунан информация овордот.

Хамаатта нэһилиэтин ветераннар сэбиэтин председателэ Н.Д. Данилов, Бөтүг нэһилиэтин ветераннар сэбиэттэрин председателэ М.Ф. Куданов отчуоттара истиливиэр. Отчуоттары дьүүлэһингэ Е.П. Рожина, Т.А. Гурьева, М.П. Турантаева, В.А. Колесов, Н.И. Сивцев о.д.а. кытыннылар. Улуус баһылыга Д.П. Корякин үлэ-хамнас туһунан тьл эттэ уонна бастык үлэлэр ветераннарга өйдөбүнүк бэлэтэри уонна харчынан бириэмийэлэри туттарда. Республика Ытык аята Н.И. Сивцевы 75 сааһа туолбутунан итигитик эрдэлээтэ уонна эмиэ өйдөбүнүк бэлэх туттарда.

Ветераннар сэбиэттэрин үлэти «үчүгэйинэн» сыаналанна. Кэлэр өттүгэр Кыайыы 60 сылын көрөө ытыллыахтаах үлэ былаанын биір санаанан биэргэттилэр.

Г. ЗВЕРСТОВ

Мин манньк этилиээтин... БАЛААН БИЭС СЫЛЫН БЭЛИЭТИЭХХЭ

Улууспут киинигэр кырдыаһас дьон сыһыанар, араас үөрүүлээх күннэри бэлэтиир күннэрэ дээн балаан дьэ тутуллубута быһыл 5 сылын туолар. Урут сьл баһыгар атабар кулуупка сылдыар саһана эдэр ыччаттары кьтта киһи сыһыаны дуо? Эһи-мэи барыаххар дьэри улахан музика иһиллэбэт. Онон балаан тутуллубуттан кырдыаһастар наар сылдыан, уруккуну-хойуккуну кэспэтин куруук көрсүбэт дьон сөп-сөп түмсэр буоллубут. Бу бизэ сыллаах үбүлүөйү бэлэтииргэ улуус дьаһалтата үп бэрсэбэттин туһунан В. А. Колесов ахтан турар.

Василий Алексеевич сорох салайааччылар курдук үөһэттэн кэлбит дьаһалы тарбатааччынан эбэтэр кэлбит харчыны онун булларааччынан эрэ буолбакка урут суоһу олоххо киллэрбит дьоннортон биір дэстэрэ буолар. Манньк киһини хайгыаха, өйүөххэ наада этэ да, «бэйэ тэриэбитин да, хайдах да буол» диір кэриэтэ, кырдыаһас дьон сыһыаналарыгар суолта биэрбэт буолуу курдук көрөбүт. Бу баһаар бэйэни салайыныыны кьтта сибээстээх буолуо, ол эрэн кэлэри турар Кыайыы 60 сылынан үп-харчы бэсөтө хамсыыр кэмэ, онон бу кыракий үбүлүөйүтүн баһыктар өйүллэр иһи дээн биһиги, кырдыаһастар, бөбөх санаалаахпыт.

Ханньк баһаар бырааһыныкка дьон харчынан кьтыһааччылар. Биһиги эмиэ кырдыаһас дьон быһыыһынан очоттон баччаанга дьэри овордот, сизнэрбит тустара дээн, тэрилтэбит үлэти үчүгэй, улууспут олоһо уйгулаах буоллун дээн бэйэбит кьлааптыын киллэрсэбит дьоммут. Бу сырыыга агардас бэйэбит эрэ туспутугар бу баһаар суох сылдыар, сыһыанар киммэт бизэ сыллаах үбүлүөйүн көрсөр туһугар, ким төһө кьлалларынан, бырааһыныкпыт тэрээһиннээх буоларын иһингэр харчынан кьтыһыаһын дээн бэйэм үлэһэннээхтэри харчырабын. Ким сөбүлэһэ, ким сэнгэрэ суоһа, ол да буоллар мин тус санаам эрэллээх, этэнгэ эрэ буолларбыт куруук сылдыар сирбит, онон харчыбыт туһата суох хаалбат.

З. И. ЕГОРОВА

Хайдах овордотугут, ыаллар?

**Степан Чирков,
Модут нэһилиэтин баһылыга:**

«ТЯА СИРЭ ӨРҮҮ ХОТТОРУУЛААХ ХААЛАР»

Модут нэһилиэгэ 892 киһилээх. Нэһилиэккэ 292 кэтэх хаһаайыстыба, 198 ыал, улууска муниципальной бас билигэ киирбит «Модут» МУП, 7 баһынай хаһаайыстыба, итинтэн 2-тэ көтөргө уонна сибиннээх базовайдар бааллар. 2004 с. дохуот киирэр саһаатынан үүт буолла. Нэһилиэккэ 9288 ынах сүөһү, итинтэн 539-һа ынах, 463 чааһынай, сылгы 754, бизэ 413, чааһынайга 141 биз баар. Убаһа дьыалабыай тахсыыта «Модут» МУП-ка наһаах, чааһынайга 70-80%-га тэнгэстэ. Нэһилиэк 320 тн. үүтү туттарар былаанын толордо. Итиннэ «Модут» МУП үүтэ эбиллэр.

«Модут» МУП хортуопуһу үүннэригитин, бурдук ыһыһытын дьарыктанар. Сылгы иһигитигэр племенной хаһаайыстыбага кандидат В.П. Куличкин эвэньейдаах хортуопуу үүннэрэр коллектив быйыл саас 30 гектарга хортуопуу овордоттунан, сааскы халаан уутугар 10 гектар барыт. 1 гектартан ортоһунан 120-тэн тахса цн. тахса хортуопуу хостоһон, балаачча үрдүк көрдөрүү ситиһилибит. Тьа хаһаайыстыбатын бородуксууатын онорон таһаарыыга биір киһиэхэ тиэһэригитин Модут нэһилиэгэ улууска бастык көрдөрүүнү ситиспит. Быйыл курааннаан 350 гектарга ыһылыбыт бурдук үүнүүтэ мөлтөх буолбут. Сорор кичээригитин сүөһү аһылыгар ыгытылыбыт.

(Бүтүүтүн 2 стр. көр.)

Былыргыны былыт саһпат

ЭДЭР-СЭНЭХ ЭБИППИТ...

Ааспыт сьл бүтүүтэ «Түһүлгэ» сыһыанан киинигэр кырдыаһастар мустаннар Хамааттаһа аан маннайгы кулууп 65 сыллааһыта тутулан үлэҕэ киирээбиттэн күн бүгүнүгэр дьэри кикис кулуупка тийэ кимнээх, хайдах үлэлээн кэлбиттэрин туһунан үөрэһири туйгуна Г.И. Кривошапкин диригник хорутан-ырытан дакьлаат овордотун дьон ытыс хабыллар тьаһынан маһтаммыттары биллэрбиттэрэ.

Дакьлаат кэһиттэн тьа кулуубун «артыыстарын» наһарадалаһын буолбута. Онно грамотаны кьпта кимнээх ханньк сэмэй бэлэри табыстаарынан көрөн биэрбиттэрэ олохторун эйгэтигэр сөп түбэһэр эбит. Ол кэһиттэн Улуу Кыайыы 60 сылыгар уһуллубут видеоны көрөмүт, билигин кырдыан эрэр дьон, оччотообутун көрөн, «ол саһана кэм эдэр-сэнэх эбиппит ээ» дэстибит. Ол саһана уһуллубуттартан бу күннэргэ тийгэтигэр дьоммутун көрөмүт хомойо санаатыбыт.

Бу кьһэ олохтоох овордоттор баара-суоһа төрдүү эрэ эбиппит. Хата, Намтан уонна Партизантан иккис киһи эбии кэлэн алгылаастыбыт. Атын олохтоох овордоттор үс дэриэбинэ ааттыттан дэһгэ буолар

түгөннэргэ кэлэри наадалаһынан аахпатахтар эбит. Отгон ийэлэр, эбэлэр ханньк баһаар тэриллилээх кьһэлэргэ кэлэн актыыбынайдык кьтыһылаар үөрдэр. Иннэ ыһан 40-ча буоллубут.

Манна ийэлэр, эбэлэр былыргы муода ырбааһылаах кэлэннэр уонча буолан сенаһа тахсан былааччыларын историятын маһтырыһаалыгар тийэ сийилии кэспэбиттэрин сэргини иһиттибит. Аны, ыраахан-чугастан кэлбит бу нэһилиэккэн төрүттээх ыалдыгтары сенаһа ыһырылыттар эмиэ уонча эбиттэр. Ол тахсан оро саастарын ахтан аһардылар уонна Арыы-Тигит «кьрыгьтартыттан» дээн ааттаан билигини эмээхситтэр кулуупка альбом бэлэх биэрбиттэрэ. Төрдө Арыы-Тигит кьһа, билигин ыалдыт Замятина-Федорова Екатерина кулуупка наада буолуо дээн төбөҕө кэтиллэр паригы кьпта түүүл аһалыт.

Ити курдук, атастар-дордоттор атах тэһэн овордот уруккуларын-хойуккуларын ахтыһан, астынан тарҕастыбыт.

Н. КОКОРЕВ

Хайдах олордугут, ыаллар?

«ТҮЯ СИРЭ ӨРҮҮ ХОТТОРУУЛААХ ХААЛАР»

(Бүтүүтэ. Иннин 1 стр. көр)

ҮӨРЭХ, ИИТИИ КЫҤАЛАРЫГАР

Нэһилиэккэ 190 үөрэнэччилээх агрооскуола үлэлиир. Сорох үөрэнэччилэр үөрэххэ туттарсыбыттар, гимназияга үөрэнэллэр. Агрооскуола тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин бэлэмниир соруқтаах. Үөрэнэччилэр оскуоланы бүтэрэллэригэр идэни баһылыахтаахтар. Онон бу оскуола инники кэскилэ улахан. Агрооскуола атын нэһилиэккэртэн өлөр кэлэн үөрэнэллэр. Атын сирдэртэн үөрэнэр өлөр ахсааннара өссө элбизэтин игнернат суоҕа мөһөйдүр. Ааспыт сыллаахха үлэҕэ кирибит спортнай саалага тустуу филиала аһыллыбыт. Атын да көрүнгүгү өлөр дьарыктаналлар. Кизин-куон спортнай сааланы көдүүстээхтик туһанан олохтоохтор эрэ буолбакка атын нэһилиэккэртэн өлөр кэлэн дьарыктаналлара буоллар, бириддиэлэн спортсмен өлөр көрдөрүүлэр үрдүө этэ.

Интернакка олорон үөрэнэр өлөр үөрэхтэригэр даҕаны, спортка даҕаны былааннаахтык эрчиллэн, үрдүк ситиһилинэллэригэр сөптөөх усуллубуйа тэриллибит. Оскуолага интернат тутуутун нэһилиэк дьаһалтата туһанаан тэрилтэлэргэ туруорсар. Үбүлээһинэ быһаарылынар бэйэлэрэ даҕаны тутар опыттаахтар. Өлөр быстах кэмгэ олорон дьылээрэ таах турар, ити дьэни туһанаахха сөп. Оскуола директора В.И. Гуляев хас да сыл үлэлээн опыттырда. Быйыл 50 тн. оҕуруот аһа ууруллар овошчаранилицетын үлэҕэ киллэрэн 10-ча тн. хортуопуйдарын кыстаталлар. Параж туттан бу күнүгүгэ үлэҕэ киллэрээтэ. Агрооскуолага трактор уонна массына бааллар. Арыах ынах сүөһүнү туталлар. Оно анаан хотон тутан бүтэрэн эрэллэр. Иллэрээ сылтан сағалана учууталлар отгук мастарын бэлэмнээһинигэр уонна тизийитигэр оскуола үлэһиттэрэ бэйэлэрэ сылдыаллар. Чурапчы улуһун Диринг агрооскуолатыгар бара сыдыан опыт атастаһан кэлбиттэр. Агрооскуола материальной базатын бөвөгөтүүгө туһаайылыбыт үлэлэр ытыгыллаллар. Ол курдук былырын урукку совхоз хонтуоратын дьэиэтэ оскуола балансыгар бэриллибит.

Нэһилиэккэ 55 миэстэлээх өрө саадын биэдиэсэ Г.Н. Чиркова салайар. Өрө саадын дьэиэтэ олус эргэ, өрөмүөн кыайан ытыгылыбат. Мебелинэн, оборудованиенан хааччылыны ирдэбилгэ эппиэттээбэт. Кыаммат ыалларга көмөлөһүү бэрээдэгин арыах өрө төлөбүрү суох детсада сылдыаллар. И.Г. Гоголев биэдиэсэйдээх тыа сиринээри культура дьэиэтэ араас дьаһаллары былааннаахтык ытыгар. Араас мероприятиялар үрдүк тэрээһиннээхтик ытыгылырар үбүлээһингэ кэлэн ингэллэр. Улуу Кыайы 60 сылын көрсө пааматынныктары сөргүтүү, сэрини кэнниттэн өлбүт дьон испийнэктэрин ситэри үлэлэрэ былаанналар. Нэһилиэк эргэ пааркатын тупсаран оноруу соруга турар.

«МУП» ЭСТЭР КУТТАЛЛАММЫТ

Нэһилиэк олоһор тыа хаһаайыстыбатын бородоуксуйатын оноруулар дьарыктанар «Модут» МУП улахан оруулаах. Хаһаайыстыба финансовой балаһанна ата мөлтөх. Лизинговая техниканы ылыыга кредиткэ, пенсионнай фондага о.д.а. улахан изэстэрдээх. Нэһилиэк дьаһалтатыгар сир арендагыттан харчы кыайан кирибэт. Нэһилиэк боломуочунайдарын кытта субөлөһөн сиртэн кириэхтээх харчы ылыытын бэрээдэктэһини салаалатылар. Ордук «Модут» МУП ити төлөбүргэ көһүүнүк сыһанналар. Онон хотуна, бааһына сирдэрин арендаһын төлүүр кы-

ахтаах чааһынайдарга уонна бааһынай хаһаайыстыбаларыгар сыһарылыны үөрэтэн көрүөхтээхтэр. Нэһилиэк салалтата, специалистар бөдөҥ хаһаайыстыба инникитин ханнык хайысханан үлэлирин быһаарыыга куустэрин түмөн үлэни ытталлар. Хаһаайыстыба онорон таһаарыт бородоуксуйатын бэйэҕэ турар сыаната үрдүк. Онон атыыга барыта уустуктардаах. Сыана күн-түүн мунура суох үрдүү турар, онтон эт-үүт, хортуопуй, хаппыыста, оҕуруот аһын сыаналара хамсаабат. Ити барыта тыа хаһаайыстыбатын бородоуксуйатын онорууну кыайан көүлээбэт.

Тутууга былырын үлэҕэ кирибит спортнай сааланы ситэригэ үгүс үлэ ытыгылына. Модут аһынааҕы күөлэригэр айылга харыстабылын министростотун кытта кэпсэтэн, уу таһыман хаачыстыы шлоһу оноруохтаахтар. Үбүлээһинэ быһаарыллан, госкомиссияга туттарыллыахтаах. Нэһилиэккэ ааспыт сыллаахха телефонунан туһанааччы ыаллар ахсааннара элбээтэ. Билигин даҕаны өссө 20-чэ ыалга телефон кириэрэ былаанналар. Телефон санга точката кириитигэр АТС-ка кабель көстүүтүгэр ыарахаттар бааллара мөһөйдэри үөскэтэр.

БЭЙЭНИ САЛАЙЫНЫ ХАЙДАХ ТЭРИЛЛИЭЙ?

— Билигин бэйэни салайыныыга кирири боппуруостарын быһаарыы сүрүн сорукарбытыттан биридэстэрэ. Итиннэ нэһиликкэ өйдөөбөт боппуруостара элбэхтэр. Кинилэр ортолоругар үгүс өйдөтөр үлэ ытыгылытаах. Муус устартан сағалана нэһиликкэ ортоугар референдум тэриллээхтээх. Демократияга кирипиттинэн нэһиликкэ улуу муниципальнай тэриллэтигэр киририн, эбэтэр туһунан МТ буоларын бэйэҕэ быһаарыаҕа. — диир Степан Иванович. Кини салгы айылга гааһын киллэрингэ бэлэмнээр үлэлэр ытыгылытаахтарыгар, Президентскэй Програма быһымытын магистральнай газопроводы тардыы үлэте ааспыт сыллаахха сағаланахтааҕа, харчы суобунан ити үлэлэр бытаарытыгар, Бөтүг АГРС-тан 2005 с. магистральнай турба салгы тардылытааҕар тохтоото. Модут нэһиликкэ сыллата кэһири, нэһиликкэ элбири. Ити түбэлтэтигэр ыаллары айылга гааһынан хааччыыны проблемаларын, инникитин өтө көрүү ирдэнэр. Гаас кириитигэр туттулар матырыйаллар миэстэтигэр тэридиллибиттэрин, аны сааскыттан гааһы киллэри үлэлэр сағаланахтаахтарын туһунан бэлэтиээтэ. Гаас кириитигэр ирдэниллэр докумуоннары бэлэмнээһини нэһиликкэ билэр, ытыгылар үлэлэр бырайыактара оҕоһуллубуттар. Отгор маһы атыгылаһыыга, бэлэмнээн тизийигэ массына, трактор өнгөтүн төлөбүрүгэр үгүс харчы наада.

Тыа сирин сайдыытын программатын нэһиликкэ дьэиэтэ тутуун улуу дьаһалтатыгар, тыа хаһаайыстыбатын министростотугар туруорсар, 3 дьэиэтэ тутуугар уон сыллаах бырыһыана суох кредити ситиспиттэр. Ити толору хааччылыылаах дьылээрэ тыа хаһаайыстыбатын специалистара олоруохтара. Үбүлээһини Саха Республикага, Российской Федерация уйунуохтаахтар. Тутуу сыанатын 30%-ны дьэиэтэ ылыахтаах дьон төлүөхтээхтэр. Дьылээр тутууларын харчыта күһүн быһаарыллыбыт. Дьылээр тутуулар сағаланаан, икки дьэиэтэ көндөйө бүтэн, үһүс дьэиэтэ тутууга сағаламмыт. Санга дьылээр Н.С. Слепцова, «Модут» ГУП-ка кадр отделын биэдиэсэ, И.П. Сысолятина, ветврач, З.И. Новиков, УСХ агронома ытыахтаахтар.

ИЭС-КУҮС ХАБАЛАТА ХАҤАН ТӨЛӨРҮЙҮӨЙ?

Президент Программатугар киллэриллибит сүрүн объекттар — спортнай саала, агрооскуола овошчаранилицета (50 т. кыамталаах), гаастааһыны киллэри, шлюз тутуутун курдук үлэлэр сағаланнылар. Гаас кирибитин кэһиэ сайынгы уу провоян тардыы үлэте сағаланааҕа. Телефонунан сибээскэ АТС өрөмүөнүгэр, ыалларга санга точканы киллэригэ үлэлэр ытыгыллаллар.

Электрическэй уотунан нэһиликкэни хааччыыыга кэлэн кэмгэ икки өттүттөн өйдөсөт түгөнөр үөскүү сырыттылар. Ол курдук урут сибээскэй сағана кыаммат ыалларга дьылээр интитуналлэригэр ТЭН-ры көһүллээбиттэрин, соторутаарыта сөрөпккээ эрэ быһыталаан кэһиспиттэр. Дьылээр ити дьаһаллары эрдэттэн билбэт буолан маһы, чогу хаһааммакка оттуга суох хаалбыттар. Дьылээр, ити дьаһалы тымыны ааспытын кэһиэ, эбэтэр күһүн эрдэ ыаллары сэрэтэн баран олоххо киллэрэллэр сөптөөҕө хааллаҕа.

— Тыа хаһаайыстыбатын бородоуксуйатын онорууга кооперациялаһан үлэлээһин, ордук кэлэн сылларга кыайылаах буолара саарбахтаммат. Урукку өттүгэр сир үлэтигэр, оттоһунга-мастааһынга кыттыһан үлэлээһин арыаҕа суох буолара. Ити барыта кооперациялаһан үлэлээһингэ кирири. Билигин кэмгэ сир нолуогун толору төлөөччү арыах. Сүрүн баай-дуол кэтэх хаһаайыстыба баар. Кинилэр элбэх сүөһүнү, сыгыны нитэллэр. Оҕуруот аһын, хортуопуй, хаппыыстаны үүнэрэллэр. Билигин правительство тэриллээх хаһаайыстыбаларга эрэ көмөнү онорор. Холобур, бизэс — 1,2 тыһ. солк., ынахха — 3,6 тыһ. солк., базовай хаһаайыстыбалар ийэ сибийинэлэрин төбөтүн ахсын — 8,7 тыһ. солк. дотация көрүллэр. Онон бириддиэлэн кэтэх хаһаайыстыбаларга итинник дотация көрүлүбэт. 10-нуу, 20-лии ынахтаах кэтэх хаһаайыстыбалар дотация суотугар улахан ноцооту көрсөллөр.

Билигин кэмгэ нолуогу төлүүр кыахтаах хаһаайыстыбалар ахсааннара арыах. Онон үөһө ахтылыбыт дотация көрүлүр буоллар, нолуок даҕаны төлөбүр баар буолуо этэ. Ити туһалаах дьаһалы олоххо киллэригэр правительство күүскэ үлэлиир наада. Саатар дифференцированной (талан) төлөбүрү олохтоохха. Очотугар кэтэх хаһаайыстыбалаахтар тыа хаһаайыстыбатын бородоуксуйатын үкэстиигэ, хаачыстыбатын тупсарыыга, бэйэҕэ турар сылтан чэпчэтигэр үлэлэһиэх этилэр, — диир нэһилик баһылыга санаатын этэр.

«Үтүө дьылалар» республикатааҕы хамсааһын чэрчитинэн, нэһилик спортнай саалатын өр туруулаһан тутан бүтэрбиттэр. Ити программа суньунэн агрооскуола овошчаранилицета уонна гараж тутууга ытыгылар. «Үтүө дьылалар» республикатааҕы дирекцията биллэригинэн 2005 с. общественность күүһүнэн ытыгылар тутуулар үбүлээһиннэрэ улахан кыах сарбылыбыт. Ол түмүгэр удуус үрдүнэн баара-суоҕа 1-2 объект тутууга көрүлүбүт курдук. Ол да буоллар нэһиликкэ «Үтүө дьылалар» программаларыгар сөп түбөһүннэрэн тутуулар ытыгыллалара былааннамыт. Бастан турар, улуус нэһиликкэртэн өлөр кэлэн идэҕэ үөрэнэллэригэр анаан агрооскуолага интернат дьэиэтэ тутулуохтаах.

В. СЫРОМЯТНИКОВ

Намский участок Энергосбыта извещает руководителей предприятий и организаций, население Намского улуса о том, что с 1 января 2005 г. вводятся новые тарифы на электроэнергию, согласно Постановления № 100/50 от 28 декабря 2004 г. Государственного комитета по ценовой политике — Региональной энергетической комиссии Республики Саха (Якутия) «Об установлении тарифов на электрическую, тепловую энергию вырабатываемую ОАО АК «Якутскэнерго», ОАО «Сахэнерго» на 2005 год».

Население сельское (с НДС) — 73 коп.
Бюджетные организации (без НДС) — 128,0 коп.
ЖКХ (без НДС) — 130,6 коп.
Предприятия РПС «Холбос» в сельской местности, улусные типографии, предприятия пищевой промышленности, предприятия местной промышленности и бытового обслуживания населения, предприятия по производству мебели, швейных изделий в сельской местности, производственные нужды сельхозпроизводителей (без НДС) — 157,0 коп.
Прочие предприятия, не перечисленные выше (без НДС) — 187,5 коп.
Намский участок Энергосбыта

Купим лед

Тел. 42-7-51, ул. Ст. Платонова, 44.

Продается компьютер «Пентиум-4» 1,4 ГГц 256 МБ и стол компьютерный.

Тел. 41-4-12

Улуу Кыайы 60 сылын көрсө

ДЬОНУН-СЭРГЭТИН ХОРГУЙУУТТАН ВРУҤҤҮЙБҮТЭ

Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэри сыйларыгар тыылга үлэһэн кыайыыны уһансыбыт үгүс үтүөлээх дьомутун ахтар-саньыр бийиги ытык изэспит. Сайынын үөрэҕим кэнниттэн мин Ленин аатынан колхоз Ары-Тиит биригээдэтигэр үлэһитим. Очолорго колхозка төһүү үлэһитиминэн 14-15-тээх өлөрүгү дьахталлар, кырдыастар буолаллара. Кураан сайыннар тураннар ас-үөл суобун кэриэстэ этэ. Туох барыта фронт туһугар дьэиэ байыаннай балаһыанньа олохтооммута.

баасчыттарара, махтанара. Ходуһа субу-субу үлэбитин билсэ кэлэрэ. «Өрлорум хайдах үлэһиттэрий?» — диир ыйыталаһара, үөрэр-көтөрө. Ас-үөл кэмчи кэмигэр хаста да курупчаакы бурдук киллэрэн үөрдүбүттээх. Ону бары алаады онгостон, сизин өлөмүмүпүт. Маны таһынан оттуур кэммитигэр үс ынаҕы киллэрэн ытан, суораттан, арыһылаан, хааһылаан сирибит. Онон өлөр аччыкстаабахтаһыт. Бийигини хаһан да сэмэлээбэт этэ. Хата кэпсээн-ипсээн санаабытын көтөҕөрө. Иван Николаевич үтүө майгылаах, сатабылаах салайааччы, тэрийэччи буолан, Ленин колхоз сэрини кэмигэр миллионер колхоз аатырбыта. Дьонсөргөтэ кини үтүөгүн уос номоҕо онгостор, умнубат.

1941-1945

Ленин аатынан колхоз председателэ Бурнашев Иван Николаевич, Биригээдэтигэр Москвитин Николай Михайлович биһиэхэ, өлөрүгү, үһүлүччү болдомтолорун уураллара, үлэ тэрээһини кыайа туталлара. От үлэтигэр косилканан оҕустарбытыгар, муньарга саастаах дьонго сыһаран үөрэттэрэллэрэ уонна сменанан солбуһан үлэлээһини тэрийбиттэрэ. Онон сыһыана-сыһыана таһаарылаахтык үлэлээһини. Колөбүтүн, техникабытын улахан дьон дьаһайаллара. Сарсыарда үлэҕэ тахсыы 7 чаастан, оттон үлэни бүтэрэн хотуһан тахсыы кэһиэ 10 чааска кытаннахтык тутуһуллара, хонтуруолланара. Мана Мархаттан төрүттээх Вера Александровна Кардашевская, обком инструктора, боломуочунайа, бурдук, от үлэтин бэрэбиэркэли, хонтуруоллуу кэлбитин өйдүүбүн. Кини үлэбитигэр көмөлөһө-көмөлөһө пропагандистаабыта. Дьэ, ити курдук оттоһуну атырдыах ыйын 10 күнүгэр бүтэрэн, салгы бурдук хомуурутар тахарбыт. Кыргыттар түүтэх баайарбыт, ону уолаттар молотилкага таһаллара. Кураан буолан бурдук үүнүүтэ мөлтөҕө. Онон түүтэх оннугар үкүсүгэр бугул оноробут.

Дьон туһугар бэйэтин харыстамат этэ. Лимит курупчаакы туһунан кэпсээтэххэ маньык. Соҕуруутан үлэни-хамнаһы билсизэ делегация кэлбитин райком үчүгэй үлэлээх Ленин колхозка ытыгыт. Председателэ колхозун билиһиннэриини ыраах алааска баар ферматтан сағалаабыт. Онон туос саты айаннаан, ыран-сылайан тийбиттэр. «Дьонум аччыккан эрэллэр диниги даҕаны, оһохторун буруота хоройон, күнүстэри күөс өрүналлэр эбит дии.» — диир кини кэпсээни итэрийбэттэхтэр. Баладанга кирибиттэригэр мөлтөх танаастаах үлэһит дьахталлар кыбыстан көмүлүөк оһох кэһиэгэр түспүттэр.

Бийигини бурдук быһымытын кэнниттэн босхолоон үөрэхпитигэр ытталлара. Мийигин кытта үлэлээбит өрө сааһым доҕотторун Назарова Пашаны (Мысыканы), Назарова Таняны, Мальцева Аннаны (Ырыаһыт), Ядрихинская Иону (Өгөһүнү), Москвитин Бааньаны, Харлампьев Кешаны, Петров Мэхээлэни, Баишев Ганяны, Васильев Мишаны, Аргунов Григорий Гаврильевичи күндүтүк саныбын, умнубашты. Гриша мийигин косилкага үөрөспүтэ. Бары көһөтүк үлэлээһини. Нам оскуола сабыллан ити сыл колхозпар үлэһини хаалбытым.

Председателэ: «Ыалдыттаргытын көрсүг, күөскүтүгү хоторун.» — диир хаста да эппитин кэһиэ дьахталлар эрэйдээхтэр куэстэрин хоторбуттар. Онооха көрбүттэрэ, тири халдан сабытын бысталаан буһаран тураллар эбит. Ыраах сирдэргэ олох ырахан эбит этэ. Бу түбэлтэр председателэ И. Н. Бурнашев райкомтан быһагар ылыта, отгон колхозтар лимит ас-үөл бөҕөтө кэлбит. Ол лимит курупчаакытын хомуур кэмигэр хааһы онгостон сизин бийиги абырамытыт. Маны таһынан балыкстааһыны тэрийэн үгүс кинини быһаабытын умнубаттар. Мин аҕам И. Н. Атласов балыкстааһынга эмиз сылдыбыта.

От үлэтин кэмигэр бырабылыанньа муньабын отууга, үлэ буһуттун кэһиэ онгорлоро. Оно Иван Николаевич мийигин ыгыран ылан Вера Александровнага тыл-

И. Н. Бурнашев дьонго маньык үтүөнү онорбута элбэх. Тыылга бэриинилээх үлэтин иһин кини бэйэтин 142 колхозтаахтарын кытта «Килбиэннээх үлэ иһин» мэтээлинэн, 1947 с. тыа хаһаайыстыбатын сайдыытыгар үһүлүччү ситиһиллэрин иһин Саха АССР Верховнай Советын Бочуотунай грамотатынан наҕараадалааммыта. Бийиги, Иван Николаевич салагытын үлэлээбит сэрини кэмийа өлөрө, аһыгы үйэ ыччаттара аҕа көлүөнэ үтүө үлэстэрин салгыахтара, төрөөбүт дойдularын сайыннарыахтара диир эрэнэбит.

А. И. АТЛАСОВА, педагогическэй үлэ, тыыла ветерана, улуус Ытык киһитэ

Улуус муньяагын быһаарыыта СИРИ ОНОРУУ МУЗЕЙЫГАР И. С. ШАРАПОВ ААТЫН ИНЭРИИ ТУЬУНАН

Депутаттар улуустаагы муньяхтара быһаарар:

1. Улуус общественноһун туруорсуутугар олоһуран, «Социальной-культурнай суолталаах объекттарга биллиилээх дьон ааттарын ингэрии туһунан» балаһыанһага сөп түбэһиннэрэн уонна Шарапов Иван Серафимович, үлэ ветеранын, «РСФСР тыатын хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитин», Нам улууһун бочуоттаах гражданинын аатын үйэтитэр инииттэн Никольскайдаагы сири оноруу музейыгар Шарапов И. С. аатын ингэрэргэ уонна «Шарапов И. С. аатынан сири оноруу музейа» дьон уларыттан ааттырга.

2. Никольскай нэһилиэтин дьаһалтата (Потапов Г. С.) 2005 с. тохсуньну 1 күнүгэр диэри музей бары докумуоннарын бу дьаһалта сөп түбэһиннэрэллэригэр.

3. Бу дьаһалты дьонго билиһиннэрэн маассабай иһитиннэриин средстволарыгар таһаарарга.

4. Бу дьаһал туолуутун хонтуруолун социальной боһуруостарга комиссияга (предс. Попов Р. Г.) сүктэрэргэ.

Улуус муньяагын председателэ Н. Н. БАИШЕВ

Киһи үтүөтэ үйэлэргэ умчуллубат СИР УУСТАРЫН КЫҤАТЫН САЛАЙБЫТА

Быйыл атырдьах ыйыгар улууспут биир биллэр-көстөр салайааччытын, РСФСР тыатын хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитин, улуус бочуоттаах гражданинын Иван Серафимович Шараповы ыарахан ыарыы олохтон илдьэ барбыта. Киһи Омскайдаагы тыа хаһаайыстыбатын институтун бүтэрэн инженер-механик идэтин ылан улууһугар 25 сыл устата тыа хаһаайыстыбатын управлениетыгар, «Сельхозтехника» кылабынай инженеринэн, «Сельхозхимия» тэрилтэтигэр председателинэн, тыа

дар турар эргэ чуурка гаражтарын, биир хаптаһын цемент ыскалыатын, үлэһиттэр олоһороллоругар 6 квартиралаах эргэ дьиэни, биир автокран уонна биир «Техпомощь» автомашинылары туппута. Трактористарынан уонна суоппардарынан бастын дьоннор ылыллыбыттара. Кинилэр истэригэр И.И. Барашков, Н.И. Егоров, П.Н. Семенов, Д.Д. Корякин, Д.Д. Попов, М.С. Шарапов, Н.И. Иванов, И. Андреев, И.И. Иванов уо.д. бааллара. Оччотооҕута оройуон 4 совхозтарын кытта дуогабар

тэн үүнүүнү ылыы лаппа үрдэбитэ. Республика «Сельхозхимияларын» холбоһуктары социалистическай куоталаһылары түмүктэринэн хас да төгүл кыайылыааһын тахсыбыта. Бэл Россияга, Союзка бастаан партия КК, ССРС Министрдерин Советын, профсоюзтар Кийн Сэбиэттерин көһөрүллэ сылдьар Кыһыл Знамяларын ылар чистэммитэ.

Мин «Сельхозхимия» холбоһугун тэрилтэтигэр 4 сыл үлэлээбит кэммэр партиянай тэрилтэ секретарынан

хаһаайыстыбатын управлениетын начальнигынан үлэлээн совхозтар материалнай-техническэй базаларын бөгөргөтүүгэ бэрт элбэх сыратын бизирбитэ. 1980 с. аан маннай тэрилтэбит «Сельхозхимия» тэрилтэтигэр председателинэн Иван Серафимович аанаммыта. Саҥа тэрилтэ сагалыы тэрийиллээхтээҕэ. Маннай утаа «Сельхозтехника» холбоһугун хонтуруоттаттан арыһах хоһу ылан хонтуора онгостубуттара.

«Сельхозхимия» холбоһугун иннигэр совхозтар бааһына уонна хоһуна сирдерин тупсаран онорон, көнгөтөн уонна ити сирдэргэ органическэй, минеральной уоһурдуулары киллэрэн үрдүк үүнүүнү ылыны ситиһин, сүрдээх улахан уонна эпизодтичтээх сорукутара турбуттара. Иван Серафимович маннай үлэһиттэн ашпаратын оупуттаах, анал үөрөхтээх дьонтон сүүмэрдэбитэ. Ол курдук солбуһааччынан урут колхозка, совхозка салыар үлэһит уһунук үлэлээбит И.В. Винокуров, кылаабынай бухгалтерынан «Сельхозтехника» холбоһугун кылаабынай бухгалтерынан уһунук үлэлээбит И.П. Данилов, кылаабынай экономическэй И.Н. Гуляева, мехэтирээт начальнигынан А.Д. Попов, механигынан Р.Е. Окороков, кылаабынай агрономунан А.М. Романова уо.д. кэлбиттэра.

«Госкомсельхозтехника» холбоһугуттан 9 тракторы, 12 автомассынааны уонна техническэй холбоһор араас массыналары ылаттабыта. Автомассыналар, трактор-

онгоһуллубута. Иван Серафимович «Сельхозхимия» холбоһугун базата тутуллар учаастагын аанатан ылан саҥа хонтуора уонна гараж тутуутун ити сыл сағалыар. Саҥа хонтуора уонна котельнай 25 миэстэлээх массына гараһа икки сыл иһинэн тутулан үлэһиттиригэрэ. Кэлин ити территорияга үлэһиттэр олоһор 16 уонна 4 квартиралаах дьиэлэрэ тутуллубуттара. 1981 сылтан оройуон соһуруу уонна хоту өттүгэр ити тэрилтэ совхозтарга ыьгар практической үлэлэригэр тэрийэр пууннар тэрийилбиттэра. Олор салайааччыларынан соһуруу өттүгэр Турантаев Николай, хоту өттүгэр минаанан үлэлээбиттэригэр.

Минеральной уоһурдууну хоһунага киллэрэргэ аанат икки самолет көтөр площадкалара онгоһуллубуттара. Миэстэтигэр аналлаах сирдэргэ минеральной уоһурдуулар таһыллыбыттара. Ити уоһурдуулары бааһыналарга киллэрэргэ аналлаах трактордар үлэлээбиттэра. Онтон өрүс арыларыгар самолетунан ыстарыллара. Оччолорго совхозтар фермаларын таһа сүөһү саарынан туолбуттара. Ону «Сельхозхимия» трактордара, бульдозердара ньылбы ыраастаан арыһах сыл иһинэн бааһыналарга таһан мэллэпиттэра. Үлэ күөстүү оргуйбута. Уеһэ алаастарга дудулаах үрөхтэри астаран элбэх хоһуна сирдэр тахсыбыттара. Саҥа бааһына сирдэр онгоһуллубуттара.

Оройуоннаагы «Сельхозхимия» холбоһуга тэриллэн совхозтарга итинник кэлим үлэни ыһыптытын түмүгэр сир-

үлэлээбитим. Онон оччотооҕу коммунистар авангарднай ороолларын үрдэтигэ, үлэ дьисциплинэтин бөгөргөтүүгэ, социалистическай куоталаһыны тэрийиэгэ, үлэһиттэр экономическай билиилэрин үрдэтигэ Иван Серафимовичтыын элбэх үлэни ыһыптытыт.

Кэлин Союз ыһыллан, совхозтар эстэн бу тэрилтэ ыьгар үлэһиттэр хамнаа атын хайыскаламмыга. Ол да буоллар ити тэрилтэ базатыгар «Быйаҥ» СПО ыһыллыбака республиканскай суолталаах суоллары тутуунан дьарыктанар, улууска тэрилтэлэр отгук чохторун, ыраахтан кэлэр таһаастарын тиздээр биир улахан наадалаах тэрилтэҕэ кубулуйда. Маньаха И.С. Шарапов инпит кадрдара генеральной директор Р.Е. Окороков, кылаабынай бухгалтер Е.Н. Дьяконова орооллара улахан. Түгэниэн туһуна мин кинилэр кэскиллээх үлэлэригэр өссө да ситиһини баҕарыам этэ.

Киһи аатын, үйэтитэр инииттэн, музей тутуутун туруорсубут, сүүрбүт-көпүт Никольскайдаагы Сир музейыгар ингэрэр туһунан үлэ ветеранына Н. Аргунов, Е. Леонтьев, Ф. Протопопов уонна кэлин үлэ ветерана, урукку «Хатын Арыы» совхоз директора С. Алексеев суруйууларын ааҕан бийирээтим уонна кинилэри өйөөн Никольскайдаагы Сир музейыгар И.С. Шарапов аата ингэрилибитин саамай сөптөөгүнэн ааҕабын.

Н. СИВЦЕВ,
республика Ытык
аҕата, улуус бочуоттаах
гражданина

Күндү таптыыр ийэбин, эдьийибитин, эбээбитин КУЛИЧКИНА ГАЛИНА КИРИЛЛОВНАНЫ 60 сааскын туолбукунан итиитик-истинник ис сүрэхпиттэн эбэрдэлибит!

Баҕарабыт күн сиригэр баар бары кэрэни, үөрүүнү, уһун дьоллоох олоһу. Эн үтүө сүбэҥ-аман, истин сыйһанын иһин барҕа махталбытын тиздэбит.

Эбэрдэни кытта уолур Василий, Түбэттэн балтыларыгар Варя, Галикка, Куприяновтар, хуораттан Поповтар, Куприяновтар, Орто Хальматтан Куприяновтар, Намтан Парниковтар, сизинэригэр Чуораанчык, Ариша, Элечка, Кристина, Владушка

АЛЕКСЕЕВА ДАРИЯ

СЕМЕНОВНА дьыа кэргэнигэр 4 №-дээх «Чэчир» ово саадын коллектива быйыл биһиэхэ фортепиано бэлэ-тэбиккит иһин барҕа махталбытын тиздэбит.

Күндү дьоммутун ДАРИЯ СЕМЕНОВНАНЫ, ЕКАТЕРИНА СТЕПАНОВНАНЫ, ЛЕНА СТЕПАНОВНАНЫ уонна гимназия үөрэнээччилэрин ТУЙААРАНЫ, ДАШАНЫ сана үүммүт 2005 сылынан итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Баҕарабыт чагизин-чэбдик доруобуйаны, үлэһитигэр, үөрөххитигэр ситиһинилэри, дьолу-соргуну!

4 №-дээх «Чэчир» д/с коллектива

«Илгэ» ПО сэбиэтэ, бырабылманньата, профкома уонна коллектива ФИЛИПОВА ЛИДИЯ ИВАНОВНАНЫ, ГРИГОРЬЕВА ЛЮДМИЛА НИКОЛАЕВНАНЫ үйэ аһардаах үбүлүөйгүтүнэ итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Баҕарабыт эһиэхэ чагизин-чэбдик доруобуйаны, үлэһитигэр өссө үрдүк ситиһинилэри, дьолу-соргуну, үөрүүнү, бары кэрэни!

Күндү балтыбытын, эдьийибитин, кыыспытын, ийэбин Дьокуускайдаагы педагогическай методическай УЛЬЯНА ПАВЛОВНА АТЛАСОВАНЫ кэлбит 2005 сылынан уонна «Ыччат политикатын туйгуна» үрдүк ааты ылыһыккынан ис сүрэхпиттэн үөрэн-көтөн туран эбэрдэлибит!

Эн, ааспыт сылга ытыллыбыт «Азия оҕолоро» спортивнай ооньуулар тэрээһиннэригэр, республиканскай ыччат ыһаагы уонна да атын улахан да, кыра да мероприятелилары тус бэйэҥ салайсан ыччаты түмэн тэрээһиннээхтик ыһтангыһын салайааччы быһыытынан тэрийэр дьобуругун көрдөрөн, дьон-сэргэ махталын ылыһын, үлэҥ үчүгэй түмүктэрдээх буолан маньык үрдүк аакка тиксибиккинэн үөрэбит уонна астынабыт.

Инникитин улууһун чэчири сайдарыгар өссө да көмөлөһүүнүгүтүн эрэнэбит, үлэһэр өссө ситиһинилэри, тус олоххор дьолу-соргуну баҕарабыт.

Аймактарыгар Кутуковтар, Березжеевтар, биһрээ төрөбүттэригэр Атласовтар, Карповтар, Тереховтар, ийэҥ, аҕаҥ, кыыһыҥ Айыына Куо

Диринник убаастыыр учууталбын ЕЛИЗАВЕТА ПРОКОПЬЕВНА КОРЯКИНА-МАКСИМОВАНЫ 70 сааскын томтоочу туолбукунан итиитик-истинник эбэрдэлээн туран, барҕа махтал тыллары эттиэхпин баҕарабын:

Эн дьикти сэмэй майгылаах,
Нарын уйан дууһалаах,
Кизин биллиилээх көрүүлээх
Учуутал чулуута буолаһын.
Баара-суоҕа икки сыл омук тылын үөрэтэн Эн угуяангыһын, уһуяангыһын, билиини бизиргин ийэбин талбытым.

СГУ омук тылын факультетын бүтэрэн, үлэлээн-хамсаан туйаххын хатардым. Онон, олох суолун буларбар көмөлөспүккэр барҕа махталбын тиздэбит.

Баҕарабын өссө даҕаны оҕолорун, сизинэригэр ити тапталларыгар угуттанан өр да өр олоһорго, өссө да үлэлиригэр, доруобай сылдьаргар!

Эбэрдэни кытта үөрэнээччиҥ Н.С. Макарова, Е.С. Сивцев-Таллан Бүрээ аатынан Ботун орто оскуолатын омук тылын учуутала, директору иитэр члэһэ солбуһааччы

Убаастабыллыах таһаарыспытын, биһр идэлээхпитин, урукку маслозавод специалиһын АННА ЕГОРОВНА ФЕДОРОВАНЫ 55 сааскын туолбут үбүлүөйгүнэн итиитик-истинник ис сүрэхпиттэн эбэрдэлибит!

Үлэлээбит идэлэргэр уһулуччу бэринилээх, дирин биллиилээх, энкилээ суох араас үлэни тэрийэр, үөрүүгэ-үлэһэ коллективни биһр санаага түмэр үлэһит быһыытынан сыаналыыбыт.

Баҕарабыт олох ханьык да түһүүтүгэр-тахсыытыгар одустарбака үлэһини-хамсыы сылдьаргар. Тус бэйэһэр күүстээх санааһынан оҕолорго, сизинэргэр көмө, эрэллээх эркин буолан олох очурун-чочурун тумнар чоруун доруобуйаны, олоһун сэргэтигэр сиэлэн кэлэр үөрүүнү, салалла турар саргыһы, уһун уйгу олохтон дьыа алгыһыт.

Биһрээ члэлээбит дьыоһаларыҥ

Биһиги конкурспут

ДУОБАТ БАҔЫЛАЙ БИРИИҔИГЭР НУУЧЧА ДУОБАТЫГАР КҮРЭХТЭҔИИ БАЛАҔЫАНҔЫТА

I. Тэрийээччилэр:
Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията, улуус дуобакка федерацията.
II. Күрэхтэһин сыала:
— Дуобат Баһылай аатын үйэтити;
— чөл олох биһр быстыспат ситимэ, норуот таптаан ооньуур дуобатын пропагандалаһыны;

— дуобат ооньууугар оскуола оҕолорун уонна нэһилиэһиниэ кизг арангытын тардыы;
— маассабай разрядтаах дуобатчыттар кылаастарын үрдэти, разряда суох дуобатчыттары үүннэри;

— нэһилиэһиниэ дуобат спордуна дьарыктанарын көһүлээһин.
III. Ыһытлар миэстэтэ уонна бириэмэтэ:
Күрэхтэһин Нам селотугар «Дебют» дуобат кулуубугар тохсуньну 22-23 күннэригэр буолар. Күрэхтэһини кыттыһаахтарын регистрациялаһын тохсуньну 22 күнүгэр 9 чаастан 10 чааска диэри ыһытлар. Күрэхтэһини 10 ч. сағалана.

IV. Күрэхтэһини кыттааччылары уонна регламент
Күрэхтэһиниэ маассабай разрядтаахтар (II, III уонна разряда суохтар кытталлар)
Күрэхтэһини б бөлөһүнэн ыһытлар: эр дьоннор, дьахталлар, 5-11 кылаас уолаттара, 5-11 кыл. кыргыттар, 1-4 кыл. уолаттара, 1-4 кыл. кыргыттар.

Күрэхтэһини ханьык системанан ыһытлары теге киһи кэлбитинэн көрөн судейскай коллегия быһаарар. Хас биридии ооньуоччуга партия бүтүөр диэри 30 мүнүүтэ бириллэр. Күрэхтэһини 2003 с. дуобат кодексатын быраабылаларынан ыһытлар. Кыттааччылар кэлэ-бара айаннарын уонна хонуктары ороскуотун бэйэлэрэ эбэтэр командировкалыыр тэрилтэлэр уйуналлар.

V. Күрэхтэһини кыайыһаахтарына нағараадалаһыны
Хас бөлөх аайы I, II, III миэстэлэри ылдыттар «Энсиэли» хаһыат редакциятын грамоталарынан уонна бириистэриниэ бэлиэтэниэхтэра. Үчүгэй ооньууну көрдөрбүт дуобатчыттарга анал бириистэргэ маньык номинацияларга туттарыллыахтара: саамай кырдыаҕас ооньуоччу, саамай эдэр ооньуоччу, кыайыһа дьулуруун иһин, лидери кыайыһы иһин, кыраһаабай комбинация иһин, оригинальной концовка иһин.

Элбэх призердаах үс тренер грамоталарынан уонна бириистэриниэ бэлиэтэниэхтэра.
Дуобат федерациятын председателэ М.Д. Соловьев,
«Энсиэли» хаһыат редактора В.Г. Касьянов

Муниципальному управлению «Управление образования Намского улуса РС(Я)» срочно требуются педагоги по следующим специальностям:

1. в МОУ «Салбанская СОШ» — учитель русского языка и литературы.
2. в МОУ «Никольская НОШ» — 2 учителя начальных классов.
Требования: высшее или среднее специальное образование, стаж педагогической работы.

Заинтересованным лиц просим обращаться по тел. 41-3-94 (инспекторы), 41-0-71 (приемная) или в отдел кадровой работы (209 каб. администрации улуса).

МУ «Управление образования Намского улуса РС(Я)»

Улууустаабы үөрэх управлениета, улуус ветераннарын сэбиэ-эта Улуу Кыайыы 60 сылын көрсө үөрэнээччилэр ортолоругар «Аба дойдуга сэриитэ уонна мин дьэ кэргэним» дьээн темага өйтөн суруйууга (сочинение) улууустаабы конкурс биллэрэ.

Конкурс сыала: дьэ кэргэнгэ аба көлүөнэ оруолун үрдэти; дьэ кэргэн олохун Аба дойдуга сэриитин кытта ситимнээн сырдатты; Аба дойдуга сэриитин историятын дьэ кэргэн нөҥүө үөрэти.

Конкурска оскуолаба үөрэнэр саастаах оҕолор кылааһыттан тутулууга суох кытталлар.

Конкурс темата: Аба дойдуга сэриитигэр Кыайыыны уһансыбыт дьэ кэргэнтэн, аба-ийэ ууһуттан сэрии хонуутугар охсуспут, тыылга үлээбэт дьоннор олохторун сырдатты, кинилэр сырдык ааттарын үйэтиити.

Өйтөн суруйуу барылаан темалара:

- ✓ Мин эһэм (эбэм) — сэрии кэмин оҕото
- ✓ Мин эһэм (эбэм, абабам, таайым уо.д.а.) — уот сэрии кыттыылааба
- ✓ Буорах сыттаах суруктар биһиги дьэ кэргэнгэ
- ✓ Тыһынаахтар умнубат сыллара (оччотообу оскуола олохун сырдатты)
- ✓ Эргиллэн кэлбит буйуун ахтыта (эһэм сэхэнэ)
- ✓ Биһиги дьэ кэргэммитигэр кэриэстэбил мунуга

* Саһарбыт хаартыскалар кэпсиплэр (дьэ кэргэн альбома). Үлээри (сочинение) үөрэх управлениетин 209 каб. нитэр үлэ отделигар тохсунньу 20 күнүттэн олуһуну 20 күнүгэр дьэри тутабит.

Хас биридди үлэ (сочинение) автор ааһан иһитинэриитинэн сыаналанар. Жюри олуһуну 21 күнүгэр улуус дьаһалтатын дьэ-тин актотай саалатыгар сарсыарда 10 ч. үлээбэ. Кыайылаахтар манньк миэстэлэргэ тахсыахтара:

1 м. — 1 (бири) кыттааччы,
2 м. — 2 (икки) кыттааччы,
3 м. — 3 (үс) кыттааччы.

Хас биридди кыайылаахтарга харчынан бириэмийэлэр аналлар:

1 м. (грамота) — 1000 солк.
2 м. (2 грамота) — 750 солк. = 1500
3 м. (3 грамота) — 500 солк. = 1500

Маны таһынан хас биридди авторга улуустаабы конкурска кыттыбытын туһулуур дастабырыанна туттарыллар. Миэстэлэргэ харчынан бириэмийэни улуус ветераннарын сэбиэ (предс. Петрова М.В.) олохтоото. Миэстэлэспит үлээри улуус, республика хаһыаттарыгар бэчээттэнэлэр.

Билсэр телефоннугу: 41-3-94

ИдьУО иһитиннэрэр БИРИ КҮННЭ ИККИ ӨЛҮК КӨСТҮБҮТ

Тохсунньу 13 күнүгэр гр. Софронов «Кодак» фотосалонтан балаһан ыйын-алтынны кэмигэр рабочай программалар сүһүттэрин туһунан сайабылыанна суруйбут. Бу күн гр. Гоголев биллэрбитинэн автовокзал таһыгар сатыы киһини массыынанан түһэр көпүтүгэр. Хамаһатта олохтоовор гр. С.В. Яковлева РФ КоАП 12.24 ыст. административнай боро-токуол толоруллубут.

Тохсунньу 14 күнүгэр Нам 1 №-х орто оскуолатын гарде-робуттан пуховик куртка сүһүт. Бу туһунан гр. Петров бил-лэрбит. Бу күн Хамаһатта дьахтар өлүгэ уонна Граф Биа-

рөгэр «Песчанка» гр. Рыжий өлүгэ көстүбүтүгэр. Тохсунньу 14 күнүгэр гр. Замятин саныгар анһылыы-быһыы эчэйи-тин ылан суһал көмөрү наадыйбыт. Эмиз бу күн Көбөкөнгө гр-ка Федотова түһүгэр анһылыы-быһыы эчэйиитин ыл-быт.

Тохсунньу 15 күнүгэр гр-ка Необутова биллэрбитинэн С847АУ №-дээх «УАЗ-люкс» массыына остуолбага сааллы-быт.

Оперативнай-ирдир мероприятиелар түмүктэриинэн бы-лырын сүһүт Партизан оскуолатын «УАЗ» массыынага бу-дуллубут. Уоруйахтар тутулубуттар.

Надизлэ устата 60 киһи административнай миэрэ тэ-рдыллыбыт. ГАИ 516 транспоры барэбизиркалэбэт, 54 боро-токуол толорбут, ол иһигэр 1 итирик киһиэхэ, стоянкага 1 транспорт туруоруллубут.

М.К. ЛАЗАРЕВА

Өлөр өлүү биһиги кэксэби-титтэн Мария Калининна Лазарева ылан барда.

М.К. Лазарева 1940 с. тох-сунньу 10 к. Үөһэ Бүлүү орой-уонун Кустук сэлиэнньэтигэр төрөөбүтэ. Орто оскуолаан бүтэрэн баран Өлөөн оройу-онун Дьэлиндэтээби абыс кылаа-стаах оскуолатын интернатыгар нитээччинэн аһамыта. Бу оройуонга 1964 сылга дьэри интернат нитээччинэн уонна начальнай оскуола учууталынан үлээбэти. 1964 с. «Кыым» уонна «Социалистическая Яку-тия» хаһыаттар холбоһуктаах редакцияларыгар техничэскэй секретарынан үлээбэ ылы-лыбыта. Кыһамнылаах үлэһитин бэлэтии көрөннөр ки-нини нөҥүө сылыгар холбоһуктаах редакция ревизиялы-ыр корректорынан аһыыллар. Ити кэниттэн 1975 сыл олуһунутугар дьэри Саха сиринээби киһигэ издательство-тыгар корректордьыр.

1975 сыллааха дьэ кэргэнин балаһыанньатынан Намга көһөн кэлэр уонна байыаннай остуолга учуотчунан ылы-лар. Ити кэниттэн народнай суукка, Намнаабы РИВС-кэ, райисполком уопсай отделын машинисткатынан үлэтир. 1983 сыл тохсунньу 10 күнүгэр «Ленин суола» хаһыакка корректорынан үлээбэ киһэр. Манна бочуоттаах сынны-ланга тахсыар дьэри — 1997 с. атырдыах ыйын 7 күнүгэр дылы үтөө суобастаахтык үлэтир уонна пенсияга ааа-рыллар. Ханьык да таарыллаларга, дуоһунастарга үлээбэ-тин иһигэр Мария Калининна киһи быһыытынан үтөө май-гыта, тугу да ууран туран үлэ түһүгэр үтөө суобастаах сы-һыана атыттарга куруук холобур буолар этэ. Үлээбэ ситиһиллээх буоларын туһугар Мария Калининна туох баар биһитин-көрүүтүн уураар, күнүн-дьылын аахсыбат этэ. Та-һаарар хаһыата сыһыта суох буоларын туһугар сыраллаһан үлэтирээ. Сарсыардаттан ыкса киһээнгэ дьэри хастыыта да төхтөрүөн ааһан баран, эһитин дьэтигэр илдьэн кор-ректуралаан, сыһаа бөһөнү булан аһалара. Олохун добо-ро Тэрэнтэй Халыев оһолго түбэһэн тыһына быстыбытын Мария Калининна эрдээхтик түлүйбүтэ. Кэргэнин аатын үйэ-титингэ турунан ылсыспыта. Ол түмүгэр Тэрэнтэй Халыев олохун бүтэһик сылларыгар суруйбут очеркаларын киһи-гэтэ, киһи туһунан доботторун ахтыларын хомуурунньу-га бэчээттэнэн тахсыбыттар. Итилэр тустарыгар Мария Калининна элбэхтик кэлбитэ-барыта, үгүс сыратын биэр-битэ атыттарга умнулубат холобур буолар. Тапталлаах кэргэнэ Т.Т. Халыевтын дьоллоохтук олохтот кэмнэри-гэр 3 оҕону төрөтөн, көрөн-харайан сүһүөхтэригэр туру-ортаан дьон-сэргэ ортоугар таһаарыттар. Билигин ки-нилэр олохторун салгыыр өссө 4 сэннээхтэр.

Редакция коллективыгар 14 сыл кэригэ үлэтир кэми-гэр Мария Калининна сытылары-сымнабас майгытын, ки-һилин сыһыанынан үгүстэргэ эдэһий, ийэ оруолун толор-ро этэ. Эдэр үлэһиттэргэ солбуллубат наставнигынан бу-олара.

Мария Калининна сырдык сэбэрэтэ, үтөө мөссүөнэ би-һиги сүрэхпитигэр өрүү тыһынаах буолуоҕа.

Иккин дойдуга онгостубут Намыг сирэ сымнабас сыттык, түү суорбан буолуохтун! Бьдан сылларга быраһаай!

«Энисиэли» хаһыат редакциятын коллектива

КЭРИЭСТЭБИЛЛЭР

Мин 9-с кылааһы бүтэрэн баранонуһу госинтернатка оло-рон бүтэрбитим. Бу кэмнэргэ Вера Заровниева (намнар Свещ-никован биллэлэр) эмиз интернатка одорбута. Сүрдээх эй-эбэ, сыһ-сырдык, ис-иһиттэн ыраас, үөрөн мичилийбит кыы-һы Вераны олус таптыырбыт, киһиэхэ тардыһарбыт. «Чап-чараас», «Тонкай» Вера дьон ааттырбыт. Кырдык даһаны, саха кыһыгар ыһ-ыраас, уһун хатыгыр, көбүс-көһө угуохтаах, дьоройбут көһө сотолоох, оччотоогу биһиги бо-ростуой интернаттыт таһаһын олус үчүгэйдик тыһ-таһ, хоп курдук маанытык таһаһа. Наһаа үчүгэйдик, ис-иһиттэн ийэ-эн, манһыйан, кырасыабай бөйөтэ өссө тупсан оһорон, гитэ-ратыгар оонһуура. Бирдэ киһиэхэ сылдьан баран, ол ырды-тын тутта гитарагыгар оонһоһо соһуһута. Киһи ураты та-лааныттан аһынарбыт, сөһөрбүт.

Оскуола кэниттэн көрсүбөккө сылдьан баран, хойут хас да сыллааһыга, Намга Сергейдин ороһон-урууланан олор-дохторуна, Жиркова Таяя (аһан дойдуга суурууга чемпионка) ийэтин Набережная Клавдия Григорьевнаны Павловскайтан аһалан баран, Свешниковтары ыйдаран сылдьыбыттарым. Ааны Сергей аһан баран хаһыы бөһөтүн түһэрэн соһутта, онтон хостон Вера тахсан кууегуһуу-сыллаһыы буолла. Сергей баараһаһыан, атын сиргэ көрбүтүм буоллар, олох да билээ суох эбиһип. Оттон Вера наммын, холку, дьинээх үтөө-маанысаха дьахтарын далбар хотунун санатара. Оһолор суохтара, биһиги үөрөн-көтөн аһаан, аны сайын сир аһыы, күүлөдүй кэлэргэ ыһгырыы ылан баран, кыһаан кэлбөккөбит көрсүбөтөһипт. Биһиги Верагыт сырдык мөссүөнүн умнубап-пыт.

А. Сыромяттикова-Филиппова, пенсионерка, Дьокүфускай суорат

Нам улуһун олохтооһо Рехлясов Алексей Афанасьевич би-ригэ үөрэммит таһаарыһын кирдээх илиһиттэн олохтон туораа-быта 2005 с. тохсунньу 22 күнүгэр биһир сыһын туолар.

Алешагыт өрү эрдэһиттэн аламаһай, үөрүннээн, айылла-ттан айдарылаах этэ. Массыыналаах буоламыт дьээдэ Сааскаттан, убайа Гощаттан сыһан техникага сыһараас бу-ола улааһыта. Таһаа Филипп Васильевтан ситтэрэн ком-пьютеры баһылаабыта. Ол курдук оскуолага үөрэнэ сылдьан русскай гуманитарнай техничэскэй колледжы бүтэрэн «Опе-ратор электрошпо-вычислительных машин» идэни ылбыта. Нам политехнической оскуолатын 1998 с. от ыйын 18 күнүгэр бүтэрибэ.

Өрбүт Алеша биригэ улааһыт убайдарын кытта олус убаастаһан улааһыта, ону киһиэхэ ийэтэ Светлана Кузьми-нича иһэрбитэ. Оскуола кэниттэн билигин тэриһтэлэр дьо-ну үлээбэ ылбакка аймахтарыны содулугар өр сылларга үлээбэ суох сылдьыбыта. 2002 с. ЯГИТИ киһрэн бастагы курсу ку-һаһана суохтук бүтэрибэ. Киһи олоххо олус тардыһар этэ. Куоракка үлэһи дьонго киһрэн бүтэһик күннэригэр дьылы үлээлэбэ. Миэхэ «сүһүнү эһимэ, хайдах да ыарахан буол-лун киһи буолуом, эһигин кытта биригэ буолуом, ийэбит ылы-дырын билэбин, ону умнуом суога» дьэбэ. Сизинэрбэр олус уйаһас сыһыаннаһа, киһилэр бьлдыһа сылдьан сүктэрэн үөрөллэрэ. Компьютерыгар уочаратынан оонһоторо.

Билигин күндү уолбутун, бырааһытын, убайытын, ай-махытын олохтон суох буолбутун олус ахтабыт, суохтуу-бут.

Арата, эдэһийдэра, убайдара, балыстара

Намнаабы педагогика өр сылларга биригэ үлээбэбит убаастыыр дьэбэ-битигэр Гаврильева Раиса Николаевнага тапталлаах уола

ГАВРИЛЬЕВ
Алексей Иванович
соһуһуу өлбүтүнэн дьэриг кутурбамытын тьэрдэбит. Аһыһын тэһгэ үлээстэ-бит.

М. Иванова, М. Пестрякова, Е. Дмитриева, В. Азарова

Убаастыыр бырааһытыгар Канаев Иван Николаевичка уонна киһи оҕолоругар Хамаһатта наһиляһгар төрөөбүт-үөксэбит кийиһипт.	Таптыыр ийэбит, эбэм, үлэ ветерана
КАНАЕВА Саргылана Васильевна хомутолоохтук күн сириттэн туора-абытын дьэриг кутурбамытын биллэрэбит; аһыһытын биригэ үлээстэ-бит.	ЛАЗАРЕВА Мария Калининна 66 саһыгар оһдун ыараханник ылдьан өлбүтүн истэһик саныыр бари дьоммуттар дьэриг кутур-бамытын туран иһитинэрэбит.
Хамаһаттаһан эдэһийдэриг В.Р. Полищикова, Д.Е. Данилова	Улуус хаһыатын үрүүкү үлэһитэ
Чугас ылдьан олох оһулуһтан туора-абытын дьэриг кутурбамытын тьэрдэбит, аһыһытын, хомутобуһун тэһгэ үлээстэбит.	ЛАЗАРЕВА Мария Калининна ыарахан ыраһыттан өлбүтүнэн оһолоругар, сизинэригэр дьэриг кутурбамытын тьэрдэбит.
КАНАЕВА Саргылана Васильевна соһумардык олох оһулуһтан туора-абытын дьэриг кутурбамытын тьэрдэбит, аһыһытын, хомутобуһун тэһгэ үлээстэбит.	«Энисиэли» хаһыат редакциятын коллектива
ТАБАРЫСТАРА, ҮЛЛЭРА Барамыгиннар, Матанюковтар, Кичиннар, Эверстовтар, Москаитиннар, Колодезниковтар, Мохначевская, Никоһовтар	Намнаабы олох-дьаһах комму-нальнай хаһыаһытаһын дьаһалта-та үрүүк бөһөтүнэн үлэһитигэр Халыев-ва Светлана Терентьевнага, уолугар Терентийга тапталлаах ийэлэрэ, эбэ-лэрэ
Убайытыгар Иван Николаевичка, оҕолоругар кэргэнэ, ийэлэрэ, биһиги саһаһыт	ЛАЗАРЕВА Мария Калининна ыарахан ыраһыттан күн сириттэн барытыгар дьэриг кутурбамытын тьэрдэбит.
КАНАЕВА Саргылана Васильевна хомутолоохтук өлбүтүнэн дьэриг кутурбамытын биллэрэбит.	Күндү доборбут Халыев Т.Т. оҕдо-обото
Федоровтар, Сысоллятиннар, Кураевтар, Сивцевтар	ЛАЗАРЕВА Мария Калининна ыараханник ылдьан өлбүтүгэр кыргыттарыгар, сизинэригэр, күтүгүгэр, быраһытыгар, чугас аймахтарыгар дьэриг кутурбамытын тьэрдэбит.
Биригэ үлэһит коллегиятыгар Иван Николаевичка, оҕолоругар, кий-инитигэр, сизинэригэр таптыыр кэргэнэ, ийэлэрэ, эбэлэрэ	Саха Республикаһын ыһат поли-тичэһи дьэриг кутурбамытын коллек-тива биригэ үлэһит таһаарыстари-гар Халыева Светлана Терентьевнага күн күбэй ийэтэ
КАНАЕВА Саргылана Васильевна күн сириттэн соһумардык барыты-нан дьэриг кутурбамытын тьэрдэбит.	ЛАЗАРЕВА Мария Калининна соһумардык олохтон туораабыты-нан дьэриг кутурбамытын тьэрдэбит.
«Суһал көмө» коллектива	Администрация, профком, кол-лектив Намской улусной гимназии ыражаат глүбөкө соболезование ыражаат глүбөкө соболезование лаборанту киһини Халыевой Матрене Терентьевне по поводу кончины любимой матери
Администрация, профком, кол-лектив Намской улусной гимназии ыражаат глүбөкө соболезование ыражаат глүбөкө соболезование лаборанту киһини Халыевой Матрене Терентьевне по поводу кончины любимой матери	ЛАЗАРЕВОЙ (Халыевой) Мария Калининна, последовавшей 17 января после ть-желой болезни
КАНАЕВОЙ Саргылана Васильевна.	Коллектив Намской ДМШ им. З. Винокурова ыражаат глүбөкө соболезование дьэриг, родным и близким в связи с кончиной после продолжи-тельной тьже: «Я болели ветерана труда, активной работельницы
Убайытыгар Канаев Иван Николаевичка кэргэнэ, эдэһийдэриг Канаева Надежда Николаевнага саһаһа, аһаларыгар Канаев Николай Спиридо-новичка кийиһитэ, хинилэр биригэ төрөөбүттарыгар уонна оҕолоругар Сардыанага, Колыба, Шурага, Костика тапталлаах ийэлэрэ	ХАЛЫЕВОЙ Мария Калининна.
КАНАЕВА Саргылана Васильевна соһумардык күн сириттэн барыты-нан дьэриг кутурбамытын тьэрдэбит.	Намнаабы ТРК коллектива «Энисиэ-ли» хаһыат редакциятын үрүүкү үлэ-һитэ
Охлоковтар, Барамыгин, Мальцевтар, Эверстовтар, Петуховтар	ЛАЗАРЕВА Мария Калининна ыараханник ылдьан өлбүтүнэн оҕолоругар, сизинэригэр дьэриг кутурбамытын тьэрдэбит.
Тапталлаах кыһыт, эһэбит Салбан наһиляһин олохтооһо, тыһыл, үлэ ветерана	«Энисиэли» хаһыат редакциятыгар өр сылларга эһиһэ суох үлээбэбит ылдьыт, чугас кийиһит
СЫСОЛЛЯТИН Егор Дмитриевич ыараханник ылдьан б.д. тохсунньу 15 күнүгэр олохтон барытын аймах-тарыгар, билэр дьонугар дьэриг кутурбамытын туран иһитинэрэбит.	ЛАЗАРЕВА (Халыева) Мария Калининна ыарахан ыраһыттан өлбүтүнэн оҕолоругар, аймахтарыгар, доборбуттар дьэриг кутурбамытын тьэрдэбит.
Кыргыттары: уоһаттары, күтүгэ, кийиһитэ, сизинэрэ	Т.Т. Халыев оҕдообото
Убаастабылаах теректут Валентина Егоровнага, биригэ төрөөбүттары-гар, киһилэр оҕолоругар тапталлаах аһалары, эһэлэрэ, үлэ, тыһыл ветерана	ЛАЗАРЕВА Мария Калининна ылдьан өлбүтүнэн кыргыттарыгар Светага, Саргыга, Мотара дьэриг кутурбамытын тьэрдэбит.
СЫСОЛЛЯТИН Егор Дмитриевич олохтон туораабытын дьэриг кутурбамытын тьэрдэбит.	Намнаан Рыкуновтар дьэриг кэргэттэрэ
1-кы кылаас төрөппүттэрэ, кылаас салайааччыта	Ыһыктыыр кийиһит, үлэ ветерана
Балтыларбар Дианага, Александр-ага, Валентинага, быраһаар Гощага тапталлаах аһалара, Салбан наһиля-һин олохтооһо, ыһыктынар кьрдэра-һа, тыһыл, үлэ ветерана, сэбиэскэй кэм-нэргэ өр сылларга кадротай буһуһу-нан үлээбэбит таһы убайым	ЛАЗАРЕВА Мария Калининна уһун ыарахан ыраһыттан өлбүтүнэн оҕолоругар, сизинэригэр, чугас аймахтарыгар дьэриг кутурбамытын биллэрэбит.
СЫСОЛЛЯТИН Егор Дмитриевич ылдьан олохтон туораабытын дьэриг кутурбамытын тьэрдэбит.	В.И., Д.Д. Винокуровтар, А.И., Н.П. Коллашиниковтар, М.С., Л.П. Окочениковтар, Л.П. Черногоградская
Салбан наһиляһин олохтооһо, үлэ, тыһыл ветерана	Таптыыр кэргэнин, ийэбит, эбэбит, үлэ ветерана
СЫСОЛЛЯТИН Егор Дмитриевич ылдьан өлбүтүгэр кыргыттарыгар Дианага, Шурага, Валыя, уолугар Го-шара, Афоняга, күтүгүгэр Николайга уонна кийиһиттарыгар, сизинэригэр, бари чугас аймахтарыгар дьэриг кутурбамытын тьэрдэбит.	ГРИГОРЬЕВА Александра Степановна б.д. тохсунньу 18 күнүгэр 69 саһы-гар уһун ыарахан ыраһыттан күн сирит-тэн суох буолбутун аймахтарыга-тыгар, урууларытыгар, чугас добо-ртубуттар дьэриг кутурбамытын иһитинэрэбит.
Салбан наһиляһин дьаһалтата, ветераннарын сэбиэте	Кэргэнэ, оҕолоро, кийиһитэ, сизинэрэ
Убаастыыр таһыт үлэ, тыһыл ветерана	Таптыыр балтым, эдэһийбит, кол-хознай-совхознай тутууга өр сыллар-га үлээбэбит тыһыл ветерана
СЫСОЛЛЯТИН Егор Дмитриевич ылдьан өлбүтүгэр оҕолоругар, сизинэригэр дьэриг кутурбамытын тьэрдэ-бит.	ГРИГОРЬЕВА (Касьянова) Александра Степановна уһун ыарахан ыраһыттан өлбүтүнэн кутуһуһугар Григорьев Ион Михай-ловичка, оҕолоругар Мишага, Дашага, кийиһитигэр Ирага, сизинэригэр дьэриг кутурбамытын тьэрдэбит.
Убаастыыр таһаарыстарытыгар Диана Егоровна, Николай Иноскель-евич, Данияртыгар, уолларыгар Яков-ка, биригэ төрөөбүттарыгэр, аймах-тарыгар тапталлаах аһалары, эһэлэрэ Сал-бан олохтооһо, үлэ, тыһыл ветерана	УБАЯЯ Мария Степановна, саһаһа Мария Ильинична Касьяновтар, балта Степанка Степановна, күтүгэтэ Егор Михайлович Ларионовтар, быраһаттары, балтылары, кийиһиттары
СЫСОЛЛЯТИН Егор Дмитриевич ыарахан ыраһыттан олохтон туораа-бытын дьэриг кутурбамытын тьэрдэ-бит.	Хамаһатта наһиляһин олохтоо-һо, үлэ, тыһыл ветерана, күндүкү са-һыыр доборбут
Намнаан Николаевтар	ГРИГОРЬЕВА (КАСЬЯНОВА) Александра Степановна уһун ыарахан ыраһыттан өлбүтүнэн кэргэнигар Ионга, оҕолоругар, аймахтарыгар дьэриг кутурбамытын тьэрдэбит.
Ыражаат глүбөкө соболезование ыражаат глүбөкө соболезование по поводу скоротельной кончины горничной дочери, жены, матери, подруги и однокалассницы	Доботторуг - «Кырдьаас гвардиялар»
СИБЦЕВОЙ (Слеповой) Валентина Гаврильевна Классный руководитель, одноклассники	